

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 164-1873)

Originalt emne

Foreninger

Foreninger/Haveselskabet

Gader

Gader/Anlæg og Udvidelser af Gader

Garnisonen

Garnisonen/Fodfolkskasernen

Garnisonen/Garnisonen i Almindelighed

Garnisonen/Gymnatik- og Eksercerhus

Garnisonen/Kasemeetablissementer

Garnisonen/Rytterikasernen

Indkvartering

Indkvartering/Indkvartering i Alm

Jorder

Jorder/Erhvervelse af Grunde og Jorder

Laan

Laan/Kommunens Laan

Laan/Obligationer

Sygehuse

Sygehuse/Militært Sygehus

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 24. juli 1873](#)
- 2) [Byrådsmødet den 1. august 1873](#)
- 3) [Byrådsmødet den 5. august 1873](#)
- 4) [Byrådsmødet den 28. august 1873](#)
- 5) [Byrådsmødet den 4. september 1873](#)
- 6) [Byrådsmødet den 9. oktober 1873](#)
- 7) [Byrådsmødet den 16. oktober 1873](#)
- 8) [Byrådsmødet den 20. november 1873](#)
- 9) [Byrådsmødet den 11. december 1873](#)
- 10) [Byrådsmødet den 5. februar 1874](#)
- 11) [Byrådsmødet den 12. februar 1874](#)
- 12) [Byrådsmødet den 23. april 1874](#)
- 13) [Byrådsmødet den 30. april 1874](#)
- 14) [Byrådsmødet den 7. maj 1874](#)
- 15) [Byrådsmødet den 17. juni 1874](#)
- 16) [Byrådsmødet den 25. juni 1874](#)
- 17) [Byrådsmødet den 2. juli 1874](#)
- 18) [Byrådsmødet den 10. september 1874](#)
- 19) [Byrådsmødet den 17. september 1874](#)
- 20) [Byrådsmødet den 8. oktober 1874](#)
- 21) [Byrådsmødet den 26. november 1874](#)
- 22) [Byrådsmødet den 10. december 1874](#)
- 23) [Byrådsmødet den 14. januar 1875](#)
- 24) [Byrådsmødet den 11. februar 1875](#)
- 25) [Byrådsmødet den 13. maj 1875](#)
- 26) [Byrådsmødet den 3. maj 1877](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 24. juli 1873 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

Af Holm blev stillet et Forslag om at sende en Deputation til Kjøbenhavn for at forhandle med Krigsministeren om Garnisonsforholdene her i Byen, eventuelt med et Tilsagn fra Byraadet Side om at bygge Kaserer.

Byraadet vedtog at sende en saadan Deputation og bemyndigede den til at fornye Tilbudet om at opføre Kaserer. Til Medlemmer af Deputationen valgtes Borgmesteren, Holm og Mørk. (Se Mødet den 1ste August.)

Uddrag fra byrådsmødet den 1. august 1873 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

Den fra Kjøbenhavn hjemsendte Deputation gav et Referat af sin Forhandling med Krigsministeren angaaende Byens Garnisonforhold og meddelte, at Ministeren havde lovet snarest muligt at sende en Officer til Aarhus for at forhandle med Byraadet om de Forsantaltninger, der burde træffes for at forbedre Garnisonsforholdene, som Ministeren paa en nylig afholdt Inspektionsrejse havde fundet saa utilfredsstillend, at han var betænkt paa at træffe Foranstaltninger til deres Forbedring.

Byraadet besluttede at nedsætte et Udvalg for at forhandle med den Officer, Ministeren agtede at sende herover. Til Medlemmer af Udvalget vlagtes ved Frivillig Afstemning Borgmesteren med 14 Stemmer, Holm med 13 Stemmer, Colding med 13 Stemmer, Nors med 12 Stemmer og Lange med 7 Stemmer. (Se Mødet den 5te Avgust.)

Uddrag fra byrådsmødet den 5. august 1873 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

Det af Byraadet nedsatte Udvalg fremlagde Udkast til en Overenskomst med Krigsministeriets Delegerede, Generalintendant Oberst Købke angaaende opførelse af Kasernebygninger m. v. Efter at Udkastet var gennemgaaet punktvis, blev det approberet med 12 Stemmer imod 2, nemlig Liisberg og Kjær. Mørk forlangte tilført, at kan ikke kunde ønske at indgaa paa den i § 9 betingede Uopsigelighehed, men forment, at Byen burde

forholde sig Ret til Ganisonen, eller Styrken maatte synke ned under 3/4 af den, der er bestemt i Overenskomsten. I denne Mærks Tilføjning vare Baess, Kjær, Liisberg og Seiersen enige.

Byraadet overdrog til Arkitekt Lange at sætte sig i Forbindelse med Krigsministeriets Delegerede med Hensyn til Udarbejdelsen af Planer for de i Overenskomsten ommeldte Bygninger. Som Følge heraf udtraadte Lange af Udvalget, og valgtes i hans Sted Baess. (Overenskomsten er indført i Tillægget.) (Se Mødet den 28de Avgust.)

Uddrag fra byrådsmødet den 28. august 1873 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

Fra Amtet var modtaget en Kommunikation af en Skrivelse fra Indenrigsministeriet af 20 August hvori Samme begjærer nærmere Oplysninger om den af Byraadet med Krigsministeren indgaaede Overenskomst angaaende Opførelse af Kaserner m. v.

Man vedtog snarest muligt at indsende den nævnte Overenskomst til Ministeriets Approbation. Liisberg og Kjær forbeholdt sig at ledsage Indstillingen med et Separatvotum. (Se Mødet den 9de Oktober.)

Uddrag fra byrådsmødet den 4. september 1873 - side 4

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

Man underskrev følgende Indstilling til Indenrigsministeriet om Approbation paa den mellem Byraadet og krigsministeriet under 5te August indgaaede Overenskomst om Opførelsen af Kaserner:

"Uagtet alle Bestræbe, Byen i de senere Aar har gjort for at forbedre Indkvarteringsforholdene for de her garnisonerende Hærafdelinger, navnlig ved Indretning af Midlertidige Kaserner for Fodfolket, har det været tydeligt, at Misfornøjelsen fra de Militæres Side med de herværende Garnisonsforhold har været i Tiltagende, og naar henses saavel til Nutidens større Forbedringer som navnlig til Indførelsen af den

almindelige Værnepligt, har Byraadet ikke heller kunnet nægte, at hvad der her præsteres for Garnisonen, ikke tilfredsstiller hvad man ønsker at byde de Hærafdelinger, som her ere henlagte i Garnison.

Byraadet tilskrev derfor under 1ste Marts d.A. Krigsministeriet saaledes, som vedlagte Udskrift udviser, at da man derpaa ikke modtog noget Svar, besluttede man i Slutningen af Juli Maaned d.A. til Krigsministeren af afsende en Deputaion for om muligt at faa Besked for, hvad han paataenkte med hensyn til de herværende Garnisonsforhold, idet man derhos bemyndigede Deputationen til at forny Tilbudet om her at lade opføre Kaserne m.v. for de Afdelinger, der maatte bestemmes som Byens fremtidige Garnison.

Vi tro, at Deputationen var velkommen for Krigsministeren, der erklærede, at han paa en kort forud tilendebragt Inspektionsrejse havde fundet Indkvarteringsforholdene saaledes, at han var betænkt paa at træffe Foranstaltninger til Forbedring i saa henseende. Han lovede at sende en Officer hertil for snarest muligt at forhandle med Byraadet om de Foranstaltninger, der burde træffes for at forbedre Forholdene, og lod som Følge heraf ogsaa Generalintendanten, Oberst Købke, møde her.

Vi blive med ham snart enige om, at Byen selv kun ejer meget faa Lokalteter for Garnisonen, at der ikke vil være anden Udvej for at forbedre Forholdene end at byen selv maa bygge saagodtsom alle de Bygninger, der behøves til Garnisonen. Resultatet af vore Forhandling er sammenfatter i den vedlagte Genpart medfølgende Overenskomst af 5te f.M., der er afsluttet under Forbehold af resp. Indenrigsministeriets og Krigsministeriets Approbation, og som vi herved andrage om at Ministeriet til approbere for Byens Vedkommende, idet vi ikke tvivle om, at Krigsministeriet for dets Vedkommende vil stadfæste Overenskomsten.

Det er vel saa, at vi ikke i Øjeblikket kunne forelægge Ministeriet noget Overslag over de bekostninger, som derved ville paadrages Byen, idet der end ikke endnu er taget Bestemmelse om, hvor de forskjellige i Overenskomsten omhandlede Etablissementer skulle opføres. Men vi se dog meget godt, at der ved Overenskomsten paadrages Byen en meget betydelig Udgift, som Byen ikke kan afholde uden at stifte nye Laan. Saavel derom som muligen om kjøb af Byggepladser vil der naturligvis senere blive gjort speciel Indstilling. Vi tro dog her strax at kunne udtale, at efter vor Overbevisning, baseret navnlig paa de Erfaringer, der ere indsamlede ved Indretning af privat Kaserneetablissementer her i Byen, ville Indkvarteringsudgifterne for Kommunen efter Overenskomsten omtrent blive af

samme Størrelse, som Tilfældet har været i de senere Aar, under Forudsætning af at Garnisonen ikke formindskes og at Ministeriet vil vedblive at betale mindst de samme Beløb, der hertil ere udredede som Maximum for kvarterer med Enmandssenge og for Stalde. Indkvarteringen har i de senere aar medført en Udgift for Byen, som ikke dækkes af Tilskud fra Ministeriet eller andersteds, af 8.000 á 10.000 Rdl. aarlig, og naar hensyn tages hertil, tvivle vi, som sagt ikke om, at Byens Tab ved Forrentning og Amortifikation af den til Bygningernes Opførelse fornødne laante Sum vil, efter Fradrag af Godtgjørelses-og Lejesummerne, ikke blive større. Derover lader sig for Tiden ingen nøjere Beregning opstille, ligesaa lidt som vi for Øjeblikke kan sige noget Bestemt om, paa hvilke Vilkaar Byen vil kunne arrangere et større Laan, som vi dog uagtet Krigsministeriet ikke har bundet sig til her at holde en Garnison eller en Garnison af bestemt Størrelse, tvivle vi ikke paa, at Ministeriet med Loyalitet vilde opfylde de Forudsætninger, hvorfra Overenskomsten er gaaet ud, saa længe dette staar i dets Magt. Risikoen ved Kontrakten indtræder efter vor Opfattelse først, forsaaavidt der nogensinde skulde indtræde et Tidspunkt, paa hvilket dette ikke længer staar i dets Magt. men med hensyn hertil er det hensigten at søge Bygningerne opførte saaledes, at de saavel efter deres Beliggenhed som efter deres Bygningsmaade kunne komme til Anvendelse i andet Øjemed, f.eks. til Fabrik-eller Magasinbrug, til Udleje til beboelse af Andre m.v.

Saasart Overenskomsten af Indenrigsministeriet er approberet og Kontrakten saaledes kan anses for endelig afsluttet, skulle vi træffe fornødne Foranstaltninger til dens Stempling.

Fra 2 af Byraadets medlemmer medfølger et Minoritetsvotum i Sagen.

Aarhus Byraad, den 4de September 1873.

Schmidtsen, Nors, Kraiberg, E. Lange. H. Liisberg. Baess. Schjødt. Holm. Funch. Spliid. Skovby, Seiersen, Colding. Esmann. J. Kjær. Høegh. Mørk, Erichsen.

Minoritetsvotum

Underskrvne Medlemmer af Byraadet i Aarhus, som have afgivet vore stemmer imod den Overenskomst mellem Krigsministeriet og Byraadet, der er Gjenstand for nærværende Indstilling kunne som Følge heraf ikke Slutte os til denne.

Vore Grunde herfor ere følgende:

Den gjældende Indkvarteringslovgivning indeholder ingen Forpligtelse for Garnisons-Byerne til at tilvejebringe Kaserner til Indkvartering af mandskaberne. I Overenskomsten er

optaget en hel Række af Bygninger, Lokaler og Inventariegjenstande, som Lovgivningen end ikke paalægger Garnisons-Byerne at tilvejebringe, men som følgende ere at anskaffe af Krigsbestyrelsen, saasom Excerchuse, Ridehuse m.m. Naar det nu maa erkjendes at have vist sig, at den nuværende Tilstand, saaledes om den bestaar i kraft af den gjældende Lovgivning, ikke længere tilfredsstillende de Fordringer, som den nuværende Hær-Organisation stiller til Militærets Garnisonering, saa maa det være Statens og ikke Garnisons-Byernes Sag at tilvejebringe de nødvendige Forandringer, eftersom Hæren er en Stats-, og ikke en Kommune-Institution.

Naar en Garnisons-By indtræder i Statens Forpligtelser, og det endog i et saa uhyre Omfang, som Tilfældet er ved den her omhandlede Overenskomst, saa gaar den ind i en overordentlig stor Risiko, der bliver saa meget større, som der forestaar en Revision af den nuværende Hærordning, og som Krigsbestyrelsen end ikke er i Stand til at give nogensomhelst Garanti for, at Byen beholder en Garnison, eller for sammes Størrelse, og derhos er nødsaget til i stor Omgang at gjøre det Vederlag, der skal ydes Byen, afhængigt af Bevillinger paa Finansloven. Vi anse det altsaa for ikke hjemlet i den gjældende Lovgivning og derhos for i høj Grad faretruende for de nuværende Garnisonsbyers Betydning, ere komne ind i det Spor, at overtage Forpligtelser, som ikke paaligge dem, men Staten, og naar de i den Anledning paa en højt usikker Grundvold, paadrage sig en uhyre Gjælde, som kan blive ødelæggende for detes fremtidige Existens.

Hertil kommer endnu, at medens den pekulære Fordel, som en By antages at have ved en Garnison, selvfølgelig kun kommer enkelte af dennes Beoere til Gavn, saa falder den hele forhøjede Byrde og den hele store Risiko, som maa forventes at resultere af Overenskomsten, samtlige Skatteydere til Lost. Foruden disse almindelige Grunde have vi endnu den Hovedgrund til at stemme imod Overenskomsten, at denne ikke foreligger forberedt paa en Maade, der svarer til dens store Omfang, Betydning og Rigtighed. Medens der paa den anden Side ikke havs nogensomhelst Material til endog kun tilnærmelsesvis at kunne bedømme Størrelsen af de Udgifter, som de mange og store Byggeføretagender ville medføre, eksisterer der ligesaa lidt nogen sikrende Grundlag, hvorpaa en Beregning over de Indtægter, der ville komme til at tilflyde Byen kan baseres. Ligesaalidt vides der, hvorfra og paa hvilke Vilkaar de fornødne store Laan kan erholdes.

I Henhold til alt Anførte gaar vor Mindretals-Indstilling ud paa:

at der ikke meddeles Approbation paa den mellem Krigsministeriet og Aarhus Byraad ved

dette Flertal under 5te August d.A. afsluttede overenskomst, i erhvert Tilfælde ikke paa Sagens nuværende Standpunkt.

Aarhus, den 2den September 1873

H. Liisberg, J. Kjær.

Til Krigsministeriet."

(Overenskomsten med Krigsministeriet er optaget i Tillægget.)

Ifølge § 5 i den med Krigsbestyrelsen under 5te August afsluttede Overenskomst paaligger det Byraadet strax at udsøge Pladserne, hvorpaa de forskjellige Etablissementer, Overenskomsten omfatter, skulle opføres; og da nogle af disse skulle være færdige allerede til 1ste Maj 1874, har det nedsatte Udvalg forhandlet med Oberst Glahn og Generalkommando-Intendant Nielsen om Sagen, og efter den med disse trufne Altale har Udvalget indberettet: at Opmærksomheden først har været henledet paa den Toft, Borgmesterembeder ejer udenfor Frederiksport, og at denne, som er beliggende tæt ved Rytteriets nye Ridehus, er funden hensigtsmæssig til Etableringen af de i Overenskomstens § 1B omhandlede Bygninger til Brug for Rytterregimentet, men, navnlig i henhold til Oberst Glahns Erklæring om, at den ikke tidligere vil kunne afgive passende Plads mellem Vennelyst og Exercerspladsen paa Gangebakken, som er foretrukken for en anden Plads paa den nordlige Side af Chausseen til Randers, omtrent i samme Afstand til Byen.

Byraadet approberede for sit Vedkommende Udvalgets Indstilling om, at Pladsen mellem Vennelyst og Exercerspladsen paa Galgebakken anvendes til Byggegrund m.v. for de for Fodfolket bestemte Etablissementer, og vedtog at andrage om Krigsministeriets Godkendelse paa dette Valg i henhold til Overenskomstens § 5. (Se Mødet den 20de November.

Uddrag fra byrådsmødet den 9. oktober 1873 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

Der meddeltes en kommunikation af en skrivelse fra Indenrigsministeriets til Stiftamtet af 23de september, hvori approberes overenskomsten med Krigsbestyrelsen af 5te August, saalydende:

" Efter med Amtets behagelige erklæring af 19de d. M. at have modtaget en indstilling fra Aarhus Byraad om approbation paa den af Byraadet med Chefen for Forplejningskorpset, Oberst Købke, paa Krigsbestyrelsens vegne under forbehold af Krigsministeriets og Indenrigsministeriets Approbation af 5te f. M. afsluttede overenskomst om tilvejebringelsen af forskellige lokaler m. v. til brug for de i Aarhus Garnisonerende Hærafdelinger, skulde man til behagelig efterretning og videre for nøden bekendtgjørelse tjenstligt melde, at man for indenrigsministers bedkommende herved meddeler sit samtykke til den nævnte overenskomst."

Uddrag fra byrådsmødet den 16. oktober 1873 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

Der meddeles følgende Skrivelse fra Forplejningskorpset af 10de Oktober:

"Ifølge Krigsministeriets Befaling undlader Korpset ikke at bringe til det ærede Byraads Kundskab, at den under 5te Avg. d. A. mellem Byraadet og Undertegnede paa Krigsbestyrelsens Vegne afsluttede Overenskomst om Opførelse af Bygninger m. v. for Garnisonen er ved Paategning af 23de f. M. approberet saavel af Indenrigsministeriet som af Krigsministeriet. Ved samme Lejlighed skal Korpset meddele, at den i Overenskomstens § 5 omhandlede Vejledning vil blive ydet af Oberst Glahn af Ingeniørkorpset, og at den 2den Generalkommando-Intendantur har det Paalæg under Sagens Fremme og Afvikling at føre de videre Forhandlinger paa Krigsbestyrelsens Vegne med Raadet eller dets Delegerede. Alle Planer m. v., som skulle forelægges Krigsbestyrelsen til Godkjendelse, bedes derfor sendte til den nævnte Indendantur.

Købke."

Med Hensyn til Spørgsmaalet om eventuel Stempling af den med Krigsbestyrelsen indgaaede Overenskomst vedtog man at andrage hos Indenrigsministeriet paa, at Kommunen fritages for Udgifter til Stemplingen, idet Overenskomsten betragtes som henhørende under Post a i § 74 i Stempeloven. Skulde dette ikke kunne bevilges, vedtog man at andrage paa, at Overenskomsten stemples som en Deklaration, og hvis ej heller dette vilde kunne tillades, da som en Lejekontrakt efter Stempelovens § 39, jfr. § 21 f.

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

Der meddeltes en Skrivelse fra 2den Generalkommando-Intendatur om, at Krigsministeriet har approberet den af Byraadet vedtagne, i Mødet den 4de September ommeldte Plads til Opførelse af Infanterikaserner m. v.

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

Byraadet vedtog og underskrev følgende Skrivelse til 2den Generalkommando-Intendatur, betræffende Opførelsen af et Exerцерhus og en Depotbygning:

"Under 19de s. M. har Generalkommando-Intendanturen, næst at meddele, at Krigsministeriet

har approberet valget af den af Byraadet foreslaaede Plads til bygningen af Fodfolkets Kassermeetablissementer, forlangt de detaillerede Overslag over Bekostningen ved Opførelsen af Exerцерhuset og Depotbygningen indsendte til Godkjendelse. Disse overslag ere nu modtagne fra Byens Arkitekt, Hr. Lange, og vise en bekostning for Exerцерhusets Vedkommende af 14,366 Rd. og for Depotbygningen, incl. Inventariesager m.v., af 26,515 Rd. de fremsendes hoslagte tilligemed tilhørende Tegninger, idet man udbeder sig, at begge Dele som snarest maa blive remitterede med Paategning om Approbation, for at Licitationskonditionerne for Arbejdets Udførelse derefter kunne udfærgiges.

Med Hensyn til, at Kommunen i § 5 af den med Krigsministeriet sluttede overenskomst har forbundet sig til at have de nævnte Bygninger færdige allerede til 1ste Maj 1874, vil det imidlertid vise sig nødvendigt at der indrømmes en Forandring, eftersom Aarstiden allerede er saa langt fremrykket, at det ville være ufornuftigt nu at begynde paa Udførelsen. Efter Aftale med Oberst Glahn tillader man sig derfor at anmode Intendanturen om at ville indstille til Krigsministeriet, at foranstaaende Bestemmelse i overenskomstens §5 forandres

derhen, at Bygningerne skulle staa under Tag inden 1ste juli 1874 og i det Hele værenfuldførte inden Oktober Flyttetid s. A. Byraadet vil da sørge for, at Arbejderne ved Bygningernes opførelse paabegyndes saa tidligt, som Aarstiden i næste Aar tillader det, og derefter fremmes af al Kraft. Saavel Oberst Glahn som Byens Arkitekt have begge udtalt den Formening, at det ikke vilde være tjentligt hverken for byen eller militæretaten nu at paabegynde Bygningen, der desuden let snart kunde standses ved vejrliget.

Saasnart den under Udarbejdelse værende Situationsplan over bygningernes Anbringelse paa det valgte Terræn er fuldført, skal en Kalk heraf blive indsendt.

Til

2den Generalkommando-Intendantur."

Uddrag fra byrådsmødet den 5. februar 1874 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

Efter Forslag fra Kasernebyggningsudvalget vedtog og underskrev Byraadet følgende Skrivelse til anden Generalkommando-Intendantur om Henstand med Opførelse af Depotbygningen og Exercherhuset.

"For at gjøre det muligt at opfylde det Løfte, der udtaltes i Byraadets Skrivelse af 11. Decb. f. A., saa tidligt, som Aarstiden tillader det, at paabegynde Bygningen af Depotbygningen og Exercherhuset for Fodfolket, lod man den 2. ds. afholde en Licitation over det til disse Bygninger efter de indsendte Overslag fornødne Antal, Mursten, 465.000 Stk. at levere inden Udgangen af April Maaned d.A. Det viste sig da, at et saa stort Kvantum end ikke til den Tid var at erholde, og de, der tilbødes, vare dels ad mindre god Beskaffenhed, dels til meget høje Priser. Derimod har man modtaget Tilbud om Leverance af meget gode Sten til $3\frac{1}{2}$ á 5 Rdl. ringere Pris pr. 1.000 Stk., naar Leverancens Begyndelse kan opsættes til senest 1. Juni d. A., og da fortsættes med 15.000 Stk. daglig. Under disse Omstændigheder ser Byraadet sig ikke i Stand til at opfylde Løftet i bemeldte Skrivelse om at have de ommeldte Bygninger under Tag inden 1. Juli .d. A., man maa andrage om yderligere Henstand, idet man dog skal gjentage Forpligtelsen til at fremskynde Bygningernes Opførelse saa meget som Forholdene og Omstændighederne tillade det."

(J. Nr. 164-1873)

Efter Forslag af Kasernebygningsudvalget vedtog og underskrev man følgende Skrivelse til 2den Generalkommando - Intendantur angaaende Beliggenheden af Fodfolkets Kaserner.

Ved hermed at fremsende i Henhold til Generalkommando - Intendanturens Skrivelse af 19. Novbr. f. A. en Kalke af den Situationsplan, som viser, hvorledes Bygningerne tænkes anbragte paa den af Krigsministeriet under 15. f. M. approberede Plads for Fodfolkets Kaserneetablissement, skal Byraadet tillade sig at ledsage Fremsendelsen med følgende Bemærkninger.

Situationsplanen er affattet ikke blot under Oberst Glahns Medvirken, men i alt Væsentligt af ham, og Byraadet har ikke i nogen Henseende ændret hans Forslag.

Som det vil ses, er selve Komplexet af Kasernebygningerne omgivet af et 15 à 20 Alen bredt Bælte, der vil tilhøre Etablissementet og derfor af Militæretaten kan anvendes efter Behag.

Den nuværende Vej forbi Etablissementet vil blive forlagt, saa at den drages forbi samme i en lige Linie. Der vil derved kunne opnaas bedre Stigningsforhold paa Vejen, og navnlig ville selve Kasernebygningerne, der jo samlede skulle indhegnes, kunne lægges paa en Plan, der faar mindre Fald fra Exerцерpladsen, end Terrænet for Tiden har. Den ny Vej tænkes dog ikke anlagt, før samtlige Bygningsarbejder ere tilendebragte. Den væsentligste, maaske den eneste, Mangel, som den valgte Plads har, er den, at den er saa højtliggende, at der ikke ved Selvtryk kan bringes Vand op fra Byens Vandværk i samtlige Kasernens Etager. Bunden i Byens Vandværks Beholder ligger 100 Fod over daglig Vand, og naar den er fuld, stiger Vandet i Beholderen til 110 Fod. Det laveste Punkt af Terrænet, hvor Bygningen for Kasernekommandanten m. fl. er foreslaaet anbragt, ligger 95 Fod over daglig Vand, men det stiger indtil 110 à 115 Fod. Under disse Omstændigheder vil der kunne tilvejebringes Vand paa Pladsen enten ved at grave Brønde eller ved at lede Vandet fra Vandværket til Cisterner, hvorfra det igjen uden Vanskeligheder vil kunne ledes til

Kjelderetagen af hver Bygning, som behøver Vandindlæg. Men derfra vilde det igjen kun kunne føres op i Etagerne ved Pumpning, og der maatte da paa Lofterne anbringes en eller flere Vandbeholdere, hvorfra Vandet kunde tilflyde Haner, der anbragtes i Etagerne. Men et saadant System maa Byraadet meget fraraade. Erfaringen viser, at det i flere Henseender har Misligheder, men navnlig ville Vandbeholderne være vanskelige at beskytte mod Frost. Det maatte da ogsaa under alle Omstændigheder tilfalde selve Militæretaten at besørge Pumpningen. Jævnside med at man kan og vil garantere for, at der paa selve Pladsen og i Kjelderetagerne tilvejebringes rigeligt og godt Vand, maa Byraadet derfor meget ønske, at en Fordring om Anbringelse af Vand fra Haner i samtlige øvre Etagers frafalder. I Overenskomsten af 5. August f. A. § 1a in fine er det udtalt, at Etablissementet skal forsynes med Vandindlæg. Man antager, at derved fra militær Side er forstaaet, ligesom fra Byraadets Side, at Vand fra Vandværket skulde indlægges i samtlige Etagers. Indgaar Krigsministeriet defor paa foranstaaende Byraadets Forslag, maa man ogsaa ønske, at der gives en udtrykkelig Tilkjendelse om, at Anbringelse af Vand i Etagerne over Kjelderetagerne frafalder.

Med disse Bemærkninger skal man anmode om, at Situationsplanen maa blive indsendt til Krigsministeriets Approbation." (Se Mødet den 30. April.)

Uddrag fra byrådsmødet den 23. april 1874 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

Under Forudsætning af, at den med Krigsbestyrelsen under 5. August 1873 sluttede Overenskomst om Opførelsen af Kaserer m. v. for Garnisonen ikke under de foreliggende Omstændigheder foreløbig kan stemples som Deklaration, fandt Byraadet Intet at erindre imod, at Stemplingen af bemeldte Overenskomst sker paa Grundlag af den i Skrivelse fra Generalkommando-Intendanturen af 14. Marts opstillede Beregning over de Vederlag, Kommunen kan regnes omtrent at ville oppebære aarlig for de Bygninger, Lokaler m. v., der ikke kunne betragtes som Præstationer i Henhold til Indkvarteringslovgivningen. Den Leje, af hvilken Stempelafgift bliver at beregne, vil derefter for Aarhus beløbe sig til c. 7335 Rdl., hvoraf 2577 Rdl. for Rytteriets Eskadroner. (Se Mødet den 10. Septb.)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

Der meddeles en Skrivelse fra 2den Generalkommandointendantur af 24. April saalydende:

Idet Generalkommandointendanturen vedlagt tilbagesender de med Byraadets Skrivelse af 11. December f. A. fulgte 2 Overslag og 4 Tegninger for Opførelsen af Exerцерhuset og Depotbygningen i Aarhus, samt den med Byraadets Skrivelse af 12. Februar d. A. fremsendte Situationsplan af Kaserneetablisementet, hvilke Akter have været Krigsministeriet forelagte, skal Generalkommandointendanturen saavel med Hensyn til de fornævnte Skrivelser som i anledning af Byraadets Skrivelse af 5. Februar d. A. angaaende Tiden for Opførelsen af Exerцерhuset og Depotbygningen meddele, at Ministeriet under 16. d. M. har resolveret:

1. at Ministeriet godkjenner Valget af de Pladser, der for de nævnte tvende Bygninger ere foreslaaede ved den Situationsplan for Fodfolketablisementet i Aarhus, som af Byraadet ved Skrivelse af 12. Fbr. d. A. er tilstillet 2den Generalkommandointendantur, men at man iøvrigt under de givne Forhold har maattet anse det rigtist, at selve Opførelsen af Exerцерhuset foreløbig stilles i Bero;
2. at Ministeriet approberer de af Aarhus Byraad ved Skrivelse af 11. December f. A. til 2den Generalkommandointendantur fremsendte Bygningsplaner for Depotbygningen, hvorhos det dog tillader Forplejningskorpset at indrømme mindre Ændringer i Planerne, naar der ikke derved bevirkes nogen Overskridelse af Overslagssummen;
3. at Ministeriet godkjenner, at det Beløb af 26,515 Rdl. til hvilket Udgiften ved Tilvejebringelsen af Depotbygningen er anslaaet i det fra Byraadet modtagne Overslag, fastsættes som Maximum for den Udgift, der skal tjene til Grundlag for Lejeafgiftens Beregning i Henhold til Overenskomstens § 6 c samt eventuelt dennes § 7, nemlig forsaavidt de i Punkt 9 af Overslaget for bemeldte Bygning anførte fornødne Inventarsager maatte henhøre under det i sidstnævnte Paragraf omhandlede Inventarium;
4. at Ministeriet efter Omstændighederne indrømmer, at fristen for Tilvejebringelsen af

Depotbygningen forandres saaledes, at Bygningen bliver at levere færdig til Benyttelse ved April Flyttetid 1875 istedetfor, som i Overenskomsten fastsat, til 1. Maj 1874;

5. at Ministeriet bifalder, at det ved Korpsets Foranstaltning tilkjendegives Aarhus Byraad, at Spørgsmaalet om, at Spørgsmaalet om, hvorledes den i Overenskomstens § 1 indeholdte Bestemmelse om Vandindlæg i Kaserneetablisementet for Fodfolket skal opfyldes, vil blive Gjenstand for nærmere Afgjørelse, naar selve Kasernebygningernes Projektering foretages til Behandling.

Idet Generalkommandointendanturen som Følge heraf maa anmode Byraadet om at søge Depotbygningens Opførelse fremmet saaledes, at den kan tages i Brug umiddelbart før April Flyttetid 1875, medens Opførelsen af Exercerhuset derimod stilles i Bero, indtil Krigsbestyrelsen stiller Fordring om Opførelsen, undlader man ikke at bemærke, at den i Punkt 2 indeholdt Bemyndigelse for Forplejningskorpset er overdraget til Intendanturen i Forening med Oberst Glahn, ligesom Intendanturen endvidere er bemyndiget til at træffe Aftale med Byraadet om Benyttelsen af eksisterende Munderingskammerinventarium i Depotbygningen, mod at tilsvarende Indskrækning i Overslagssummen finder Sted.

Nielsen.

Til Byraadet i Aarhus."

Liisberg, Kraiberg, Colding og Funch forlangte sat paa Dagsordenen for næste Møde Spørgsmaalet om, hvilke Skridt det fra Kommunens Side mulig maatte vise sig rigtigt at foretage, for at bringe klarhed i de Forhold, som med Hensyn til Overenskomsten med Krigsministeriet ere opstaaede ved den Stilling, Lovgivningsmagten har indtaget til samme, forinden der skrides til en endelig Udførelse af Kontrakten fra Kommunens Side. (Se Mødet den 7. Maj.)

Uddrag fra byrådsmødet den 7. maj 1874 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

Efter at have forhandlet det efter Forslag af Liisberg m. Fl. paa Dagsordenen satte Spørgsmaal, betræffende hvilke Skridt det fra Kommunens Side maatte anses for rigtigt at foretage, for at bringe Klarhed i de Forhold, som med Hensyn til Overenskomsten med

Krigsbestyrelsen af 5. Avg. 1873 ere opstaaede ved den Stilling, Lovgivningsmagten har indtaget til samme, forinden der skrides til en endelig Udførelse af denne Overenskomst fra Kommunens Side, besluttede Byraadet med 12 St. imod 6 at gaa over til den næste Sag paa Dagsordenen.

Uddrag fra byrådsmødet den 17. juni 1874 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

foranlediget ved en skrivelse fra 2den Generalkommandointendantur angaaende Rytteriets fremtidige Indkvarteringsforløb, vedtog Byraadet efter Kaserneudvalgets Forslag at tilskrive Generalkommandointendanturen saaledes:

"Efter Modtagelsen af Generalkommandointendanturens skrivelse af 28. f. M., hvorom er erindret under 11 ds., har man stræbt at komme til Erkjendelse af, hvorledes det herværende Rytteris Indkvartering vil kunne ordnes, efter at fra Militæretatens Side Skoleetablisementet i Leverkusens Kaserne er opsagt til Fraflytning den 1. December d. A., og Baudisz's Kaserne er solgt og kan ventes opsagt til Fraflytning den 1. April 1875. Man skal derefter i Henhold til den skete Opfordring ikke undlader at meddele, at man efter Omstændighederne har troet det rigtigst for Byens Regning at leje de Lokalteter i Leverkusens kaserne, der benyttes til Indkvartering eller andre Præstationer, som af Byen skulle afgives, endnu for et Aar til December 1875, men at Hr. Leverkhusen ikke har ønsket at binde sig for et længere Tidsrum end 1 Aar, da han vil forbeholde sig frie Hænder med hensyn til Salg af Ejendommen. Endvidere har man hos Hr. Skoleforstander Bjørnbak som Formand for Selskabet for en folkelig Forsamlingsbygning i Aarhus forespurgt om Selskabet som har kjøbt Bauditz's Kaserne, maatte være villigt til at udleje Kasernen med tilhørende Stalde efter 1. April n.A. til Belægning med Militaire og i bekræftende Fald hvor længe, men derpaa faaet til Svar, at, da Selskabet agter at benytte Kasernens Stalde fra nævnte Tidspunkt til Gjæstestalde ved det Gjæstgiveri, som agtes opført, har der ikke til Hensigt at udleje hverken Staldene eller de øvrige Lokalteter i Kasernen. Man vil saaledes være henvist til indtil videre at indkvartere den Styrke, der hidtil har belagt Bauditz's Kaserne, i de større Stalde med tilhørende Kvarterer, som ellers kun belægges, naar Plads ikke kunde afgives i de foromhandlede Kaserneer.

Men det kan ikke nægtes, at Dragonregimentets i Forvejen ikke heldige Indkvarteringsforhold ville blive endnu uheldigere, og man kan derfor være ganske enig med Krigsministeriet i, at det vil være rigtigere at fremskynde Bygningen af de Lokalteter, der efter Overenskomsten med Ministeriet skulle tilvejebringes for Regimentet, fremfor Opførelsen af Kaserneetaleissementet for Fodfolket. Saafremt derfor Krigsministeriet i henhold til Overenskomstens § 5 vil udtale Forlangendet om, at næst Sygehuset de for Rytterregimentet i § 1 B. nævnte Etablissementer, foreløbig med Undtagelse af det 2det Ridehus, ønskes opførte, er Byraadet villigt til at træffe de i saa henseende fornødne foranstaltninger.

Til

2den Generalkommandointendantur."

(Se Mødet den 2. Juli).

Ligeledes vedtog man at tilstille Krigsministeriet følgende Skrivelse om en Begrænsning af det Pengebeløb, der aarlig skal anvendes til opførelsen af militaire Bygninger.

"Da det med hensyn til Optagelsen af det Laan, som Byen vil være nødt til at stifte, for at fyldestgjøre de Forpligtelser, Byraadet har paadraget Byen ifølge Overenskomsten med Ministeriet af 5. Avgust f. A., vil være af Vigtighed, eftersom det er nægtet for Laanet at udstede Partialobligationer, at kunne kontrahere det med nogenlunde bestemte Forfaldstider, ønsker Byraadet meget, at Ministeriet vil indrømme, ikke her i Byen at ville forlange Bygninger opførte ud over et vist begrændset pengebeløb aarlig.

Man har antaget, at Ministeriet vilde føle tilfredsstillt ved at faa samtlige omkontraherede Bygninger fuldførte i Løbet af 5 å 6 Aar, indebærende Aar medregnet, og da hele summen til Bygningernes Opførelse er kalkuleret til c. 400,000 Rdl., vilde vi sætte Pris paa, om Ministeriet vilde forbinde sig til, ikke at forlange Bygninger opførte til et større Beløb end 75.000 Rdl. aarlig, dog naturligvis saaledes, at hvad der af en saadan Sum ikke kom til Anvendelse det ene Aar, skulde yderligere opbruges i et følgende Aar.

Til Krigsministeriet."

(Se Mødet den 25. juni).

Endelig vedtog Byraadet følgende Skrivelse til stiftamtet om Ministeriets approbation paa Kjøb af Borgmesterembedets Jordlod udenfor Frederiksport til derpaa at opføre et militært

Sygehus og Rytteriets Etablissement.

"Det paaligger Byen efter Overenskomsten med Krigsministeriet af 5. August f. A. at tilvejebringe Plads for Opførelsen saavel af et Sygehus, som af de for Rytterregimentet her fastsatte Etablissementer. Byraadet har i saa Henseende foretaget de omhyggeligste Undersøgelser, men ikke paa sine egne Jorder fundet Terræn, der passende kan afbenyttes. Man har derfor henvendt sig til Borgmesteren, hvis embede ejer den Toft umiddelbart udenfor Byens Frederiksport, hvorpaa det nye Ridehus er bygget, og hvoraf en Del er udlejet til Ridebaner for Regimentet, med Anmodning om at saa bemeldte Toft til Kjøbs. Det er den samme Toft, som af Borgmesteren var projekteret udstykket til Bebyggelse, og paa hvis salg til bebyggelse han har erhvervet Indenrigsministeriets foreløbige Approbation under 9. Novbr. 1872. Den indeholder maaske noget mere Areal, end fornødent til Sygehuset og Rytteriets Etablissementer; men da den til Bebyggelse bedre beliggende Del af Toften helt vil blive optaget af de projekterede Bygninger, har man ikke kunnet fortænke Borgmesteren i, at han maatte ønske, at Byen købte den hele Toft. Vi ere derefter blevne enige om de i den vedlagte Kontrakt stipulerede Betingelser for Kjøbet, og Kontrakten vil blive stemplet, saasnt den vinder Indenrigsministeriets Approbation.

Med hensyn til Betingelserne skulle vi ikkun bemærke, at der er betinget Opsigelsesret af Kapitalen om 5 aar, da det til den Tid bedre vil kunne bedømmes, hvorvidt det Kapitalbeløb paa c. 400,000 Rdl., som er beregnet til Opførelse af de Bygninger, Overenskomsten med Krigsministeriet forudsætter, vil slaa til eller ikke. Opførelsen af Sygehuset paa den sydlige Del af Toften lige overfor den til Arbejdernes Byggeforening solgte Del af Toften ønskes paabegyndt snarest, og derefter vil Krigsministeriet formentlig forlange, at Rytteriets Etablissementer skulle paabegyndes, rimeligvis i næste Aar.

Den vedlagte Kontrakt tillade saaledes saavel Byraadet som Borgmesteren sig hver for sit Vedkommende at indstille til Indenrigsministeriets Approbation. Kontrakten af det medfølgende Kort bedes remiterede.

Til Aarhus Stiftsamthus."

(Se Mødet d. 17. Septbr.).

Uddrag fra byrådsmødet den 25. juni 1874 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

Fra Krigsministeriet var under 20. juni modtaget en Skrivelse saalydende:

"I anledning af det ærede Byraads Skrivelse af 17. d. M. undlader man ikke herved at meddele, at der i Betragtning af det i denne Skrivelse fremhævede forhold ikke fra Krigsministeriets side vil være Noget til Hinder form at der ved Fastsættelsen af Planen for Anvendelsen af de Pengemidler, der ville udkræves for at fyldestgjøre de af Byraadet ved Overenskomsten af 5. Avgust og 23 Septbr. f. A. lige overfor Krigsbestyrelsen overtagne Forpligtelser, gaas ud fra, at der i dette Øjemed aarlig vil forbruges et Beløb af 75,00 Rdl."

Uddrag fra byrådsmødet den 2. juli 1874 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

der meddeles en Skrivelse fra 2den Generalkommandointendantur af 2. Juli om Paabegyndelse af det i Overenskomsten med Krigsministeriet § 1 B ommeldte Rytterietablisement, dog foreløbig med Undtagelse af Excercherhuset. (Mødet den 17. Decbr.)

Efter Forslag af Kaserneudvalget besluttede man at tilstille 2den Generalkommandointendantur følgende skrivelse om Beliggenheden af det ny Garnissionssygehus.

" I henhold til Generalkommandintendanturens forlangende derom under 11. f. M., undlader man ikke at fremsende en Plan over den Beliggenhed, man har tænkt at give det ny Garnissionssygehus, som ifølge Overenskomsten med Krigsbestyrelsen af 3 Avgust og 23. September f. A. skal opføres her i Byen.

Sygehuset er derefter projekteret opført paa den Borgmesterembedet tilhørende Jordlod udenfor Byens Frederiksport, hvorpaa Ridehuset Og Ridebanerne ere beliggende, og hvorpaa de for Rytteriet iøvrigt fornødne Bygninger tænkes opførte.

Byraadet er indgaaet med Indstilling til Indenrigsministeriet om at maatte afkøbe Borgmesterembedet denne Jordlod, og det er altsaa under Forudsætning af, at Ministeriet i saa Henseende meddeler Approbation, at Situationsplanen er udfærdiget og har fundet

Billigelse ad Oberst Glahn.

Af denne Lod har man tænkt sig at afgive 1 Td. Land til Sygehuset, begrændset imod Øst og Nord af de paa Kortet antydende Projekterede, men endnu ikke anlagte Veje, imod Syd af Jordloddens Grændse mod Frederiksbjerg og mod Vest af en lige linie, som vil fremkomme ved Afsætningen af bemeldte 1 Td. Land. Om Bygningens Beliggenhed derefter paa det givne Areal er rigtig som paa Kortet angivet, eller om den muligen burde rykkes nærmere mod den projekterede Vej mod Øst, kan man ganske overlade til Afgjørelsen af de militære Avtoriteter.

Man er traadt i Forhandling med foreningen for Opførelsen af Arbejderboliger, for muligen at faa Vejen mellem dens Terræn og Sygehuset noget rettet.

Til

2den Generalkommandointendantur."

(Se Mødet den 31. juli.)

Uddrag fra byrådsmødet den 10. september 1874 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

Fra Amtet var modtaget en Skrivelse af 8. September, hvorefter Overenskomsten med Krigsministeriet af 5. Avg. 1873 i Henhold til en Resolution fra Generalskattedirektoratet af 17. Avg. 1874 vil være at stemple til Taxt 235 Rdl. 60 Sk. og at forsyne med særskilt Deklarationsstempel til Taxt 48 Sk.

Byraadet vedtog at anmode Kasseudvalget om at foranledige det videre Fornødne til ovennævnte Beløbs Udbetaling af Kæmnerkassen.

Uddrag fra byrådsmødet den 17. september 1874 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

Det meddeltes, at der fra Stiftsamtet var modtaget en Kommunikation af en Skrivelse fra

Indenrigsministeriet af 12. Septb., hvorefter Ministeriet har Betænkeligheder ved at approbere, at Borgmesterembedets Jordlodder udenfor Frederiksport sælges Kommunen paa de i Byraadets Skrivelse af 17. Juni (Se Mødet samme Dag) ommeldte Vilkaar.

Man vedtog at indhente Kaserneudvalgets Erklæring. (Se Mødet d. 24. Septbr.)

Uddrag fra byrådsmødet den 8. oktober 1874 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

Der meddeltes en Skrivelse fra 2den Generalkommandointendantur af 7. Oktb., saalydende:

"ved hoslagt at tilbagesende de af Aarhus Byraad ved Skrivelse af 8. Aug. d. A. hertil indsendte 2 Overslag med dertil hørende 3 Tegninger skal

Generalkommandointendanturen herved meddele, at Krigsministeriet under 26. f. M. for sit vedkommende har approberet, at de i bemeldte Skrivelse omhandlede Bygninger, der ere indbefattede under Overenskomsten med Aarhus Kommune af 5. Aug 1873, nemlig en Bøssemagerbygning (med Boliger og Værksteder for 2 Bøssemagere og med Bolig for 1 Depotsergent) og en Vognbygning, begge til Brug for Fodfolksafdelingerne i Aarhus By, opføres i Overensstemmelse med fornævnte Tegninger og Overslag, idet Ministeriet derhos - ligeledes for sit vedkommende - vil have tilladt, at der ved Opførelsen foretages saadanne mindre Ændringer i Planerne, om hvilke Oberst Glahn og Byraadets Arkitekt maatte blive enige."

Uddrag fra byrådsmødet den 26. november 1874 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

Der meddeltes en kommunikation af en skrivelse fra Indenrigsministeriet af 17. Novbr. hvorved bifaldes salg til Byen af Borgmestereembets tofter Matr. Nr. 1 a, 2 a og 2 b udenfor Frederiksport for 20,000 Rdl. skrivelsen er saalydende:

"I anledningen af de med Amtets behagelige skrivelse af 2. f. M. modtagne andregender,

hvori Borgmesteren og Byraadet i Aarhus Kjøbstad gjentagende havde anholdt om Ministeriets samtykke til, at en Borgmesterembedet tilhørende, udenfor byens Frederiksport beliggende Toft af Araal c. 15 Tdr. Land, nemlig Matr. Nr. 1 a, 2 b og en del af 2 a af Kjøbstadens jorder, afhændes til Aarhus Kjøbstadskommune for en Kjøbesum af 20,000 Rdl., skulde man, efter paany over sagen at have brevexlet med Finansministeriet, der efter de nu oplyste omstændigheder ikke længer har villet modsætte sig, at den attraaede afhændelse finder sted for den nævnte Kjøbesum, til behagelig efterretning og videre fornøden bekjendtgjørelse tjenstlig melde, at samtykke herved meddeles til, at den omhandlede Toft afhændes fra Borgmesterembedet til Aarhus Kjøbstadskommune for den oftnævnte Kjøbesum og iøvrigt paa de i den med bilag hoslagt tilbagefølgende Kjøbekontrakt indeholdte vilkaar."

Man vedtog at anmode Kæmneren om at foranledige de fornødne dokumenter udstedte. (se mødet den 10. Decbr.)

Uddrag fra byrådsmødet den 10. december 1874 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

Byraadet underskrev en Obligation til Borgmesterembedet paa 20,000 Rdl., der udgjør Kjøbesummen for Matr. Nr. 1 a, 2 a og 2 b udenfor Frederiksport.

Uddrag fra byrådsmødet den 14. januar 1875 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

Efter Forslag af Kasernebygningsudvalget vedtog Byraadet at tilskrive 2den Generalkommando =Intendantur om Opførelsen af et nyt militært Sygehus saaledes:

Til 2den Generalkommando=Intendantur.

Ved herved at tilstille Generalkommando=Intendanturen de nu fra Arkitektens Haand færdige Byggeplaner med tilhørende Overslag for det nye Garnissosygehus, der agtes opført paa en Del af Matr. Nr. 2 a.udenfor Frederiksport, ligeoverfor de sidst opførte

Arbejderboliger, skal Byraadet tillade sig at opfordre Int. til, som snarest at erhverve Krigsministeriets Approbation paa Tegningerne og Overslagssummen = 109,380 Kroner, for at Licitation kan blive afholdt og Opførelsen paabegyndt saa tidligt som muligt i det forestaaende Foraar.

Ikkun med Hensyn til Beliggenhed paa den valgte og af Krigsministeriet under d. 11. Juli f. A. betingelsesvis approberede Plads skal man, med hensyn til hvad Genkom.=Int.s Skr. af 15. f. M. indeholder, bemærke, at Byraadet er villigt til at lade "den mod Sygehuset vendende Halvdel af det nordøst for samme viste Kvarter" ubebygget, saalænge dette Kvarter, saaledes som den under 18. f. M. fremsendte Plan over Rytteretablisementet udviser, anvendes til Ridebaner, og at man ogsaa er villig til at lade "den øvrige Del af det paa Planen viste Kvarter, i hvilket Sygehuset faar sin Plads," ubebygget, forsaavidt der er Tale om en almindelig tæt Bebyggelse, men at man med Hensyn til fremtidig Anvendelse af den Tønde Land, hvorm Talen her er, ikke kan renoncere paa at lade den bebygge med enkelte Villaer eller Gartnerboliger. Det omhandlede Terræn skraaner saa stærkt ned mod den ældre Mølledam, at der ganske vist ikke let vil kunne blive Tale om der at lade opføre flere Bygninger, den ene op til den anden; men det er paa den anden Side saa vel skikket til Gartnerbrug, at man efter Udløbet af den Tid, i hvilken det nu er udlejet, nemlig til Oktober 1880, ikke tør fraskrive sig Ret til at give det en hensigtsmæssig Anvendelse ved ganske at udelukke det fra at blive bebygget uden Krigsbestyrelsens Samtykke, og man ser ikke, at Opførelsen af enkelte Bygninger paa dette Terræn paa nogen Maade kan skade Sygehuset, saaledes som det er foreslaaet opført."

Der meddeles en Skrivelse fra 2. Generalkommando - Intendanturen af 12. Jan., indeholdende Approbation paa Situationsplanen for Rytteretablisementet saalydende:

Idet Generalkommando - Intendanturen herved tilbagesender den med Skrivelse af 18. f. M. fra Aarhus Byraad modtagne Situationsplan for det ny Rytteretablisement sammensteds, meddeles, at Krigsministeriet under 7. d. M. har stadfæstet det nævnte Etablisements Beliggenhed, som denne er angiven paa Planen, med den Ændring, som fandtes betegnet med Blyant paa Planen og ifølge hvilken Kasernebygningen for Exercerskolen lægges saaledes, at dens Facade kommer i Flugt med Ridehusets nordre Gavl. - Efter at Situationsplanen saaledes er vedtagen, bedes det ærede Byraad om at søge Udarbejdelsen og Indsendelsen hertil af tegninger og Overslag til Byggeforetagendet fremmet saa meget som muligt.

En Kalke af den hoslagte Plan udbeder Generalkommando - Intendanturen sig under Henvisning til sin Skrivelse Nr. 1962 af 8. Oktbr. f. A. tilstillet. Nielsen." (Se Mødet 11. Febr.)

Byraadet vedtog at anmode Vejudvalget om, naar det gjøres fornødent, at anlægge de nye Veje, som paa Grund af Opførelsen af militære Bygninger paa den tidligere Borgmesterembedet, nu Byen tilhørende Jordlod udenfor Frederiksport ville blive nødvendige.

Uddrag fra byrådsmødet den 11. februar 1875 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

Efter Indstilling af Kasernebygningsudvalget bifaldt Byraadet en fremlagt Plan til Opførelse af en Staldbygning for Militæret, i hvilken Anledning der under 12. Febr. blev tilskrevet 2den Generalkommando-Intendantur saaledes:

Efter Modtagelsen af Generalkommando-Intendanturens Skrivelse af 12. f. M., hvori gives Meddelelse om, at Krigsministeriet har approberet Planen for Beliggenheden af det ny Rytteretablisement, har Byraadet søgt at fremme Udarbejdelsen af Tegninger og Overslag til de Bygninger, som der skulle opføres. Foreløbig fremsendes hermed Planer og Overslag til den ene Staldbygning, hvis Opførelse ønskes fremmet saaledes, at den kan tages i Brug til næste Oktober Flyttetid, til hvilken Tid Rytteriets Kaserne paa Søndergade skal forlades. Det er af den Grund, at der paa Tegningen er vist 2 Skorstene i Fægtesalen, idet der er gjort Regning paa der foreløbig at kunne indkvartere nogle af de Mandskaber, der ere fornødne til Hestenes Vartning, indtil den ene Kasernebygning, forhaabentlig til næste Foraar, kan blive færdig.

Med Hensyn til den fremsendte Tegning skal man bemærke, at man aldeles har rettet sig efter de af Oberst Glahn for vor Arkitekt opgivne indre Maal, hvorefter Bygningens Dimensioner falde af sig selv. De 2 Endefløje ere ikkun antydede og kunne, om fornødent, senere tilbygges. Kasernebygningsudvalget har troet, at det vilde være saavel i Brugernes som i Kommunens Interesse, hvis der kan erhverves Tilladelse til at tække Staldbygningerne med imprægnerede Tagspaan, istedetfor, som paa Tegningen vist, med Skifer. Man udbeder sig en Udtalelse fra Militær Side, om der vil have Noget at erindre imod, at en saadan Tilladelse søges erhvervet.

Det medfølgende Overslag viser en beregnet Udgift af 84.501 Krone, hvorved bør bemærkes, at Intet er beregnet for Grunden og kun det fornødne Beløb til Udgravningen for selve Staldbygningen.

(Se Mødet d. 13. Maj).

Uddrag fra byrådsmødet den 13. maj 1875 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

Der meddeltes en Skrivelse fra 2den Generalkommandointendanturen med Henhold til Byraadets Skrivelse af 12te f. M. havde gjort Indstilling angaaende den projekterede ny Staldbygning for Rytterexercerskolen i Aarhus, indeholdende tillige Fægtesal for Regimentet, har Krigsministeriet under 27de dennes resolveret:

1) at man godkjenner det indsendte fra Aarhus Byraad modtagne Forslag til en Exercerskolestald med Gymnastik- og Fægtelokale for det derværende Rytterregiment, men derhos tillader Forplejningskorpset at indrømme mindre Ændringer i Forslaget, naar der ikke derved bevirkes nogen Overskridelse af Overslagssummen;

2) at Ministeriet ligeledes godkjenner Overslagssummen 84,501 Kr. som Maximum for den Leje, som af Krigsministeriet bliver at svare for Gymnastik- og Fægtelokalet, efter § 6 c af Overenskomsten med Aarhus Kommune af 5te Avgust og 23de September 1873 skal beregnes.

Ministeriet vil derhos have Oberst Glahn bemyndiget til paa dets Vegne at afgjøre, hvorvidt og paa hvilken Maade det kan tilstedes at tække Staldbygningen med imprægneret Tagspaan. Dog tror man samtidig at burde henlede Opmærksomheden paa, at Erfaring har lært, at Foder, der opbevares umiddelbart op til en med Spaan tækket Tagflade, er udsat for let at fordærves (mugne).

Ved herom at meddele Underretning skal Generalkommandointendanturen, idet man tilbagesender de med Byraadets Skrivelse fulgte Bilag - Tegning og Overslag - anmode Samme om at foranledige den omhandlede Sag hurtigst muligt fremmet.

Den Forplejningskorpset givne Bemyndigelse med Hensyn til eventuelle mindre Ændringer

har Korpset overdraget til Oberst Glahn, fra hvem man alt har modtaget til Vejledning for Arkitekt Lange vedlagte Bemærkninger, ledsagede af 3 Skitser til Belægningsplanen, endvidere af den Styrkeliste, hvorpaa disse ere baserede, og af en Skitse med Stalddetailler. - Idet disse Bilag bedes indhændigede Arkitekten, skal Generalkommandointendanturen tilføje, at Bemærkning 9, hvorefter 2 Skydeporte kunne undværes, er tiltraadt af 3. Dragonregiment, der ligeledes har godkendt Styrkelisten efter de med rødt foretagne Rettelser."

Kasernebygningsudvalget meddelte, at der den 10. Maj var bleven afholdt skriftlig Licitation over Opførelsen af bemeldte militære Bygninger, og at det laveste Bud var indgivet af Arkitekt Steinbrenner, lydende paa 64,000 Kr.

Efter Udvalgets Indstilling approberede Byraadet dette Bud.

Uddrag fra byrådsmødet den 3. maj 1877 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 164-1873)

Der fremlagdes en Kommunikation af en Skrivelse af 28. f. M. fra Indernrigsministeriet, hvori Ministeriet giver Samtykke til, at Lejeafgiften til Kommunen af Vognskursbygningen for Fodfolket, der nu er helt fuldført, fra den 1ste Oktober f. A. forhøjes til 554 kr. 71 Øre aarlig. (Se Byraadsfhd. for 1876 S.80.)